

ДИНАМИКА В БРОЯ НА РОМСКАТА ЕТНИЧЕСКА ГРУПА В БЪЛГАРИЯ ОТ ОСВОБОЖДЕНИЕТО (1878 Г.) ДО 2011 Г.

Ромите са изключително хетерогенна етническа общност. Те се различават по езика, който използват в ежедневието, по религиозната си принадлежност, по признака уседналост, по традиционния или модерния занаят на групата, по социалния си статус, по субгруповата си идентичност. *В настоящото изследване не се взимат предвид груповите характеристики на отделните ромски подразделения, а етносьт се възприема като едно цяло.*

Някои неточности и затруднения при преброяването на ромите до края на Втората световна война се дължат на това, че до тогава по-голямата част от българските роми водят неуседнал начин на живот. Както споменава С а р а ф о в (1903), „преброяването на циганите е изключително сложно, тъй като непрестанно се движат от едно място на друго”. Тези процеси се затрудняват и от факта, че до 1946 г. преброяването се води по налично население.

При първите три преброявания в Княжеството – 1881, 1887, 1892 г., като етнически признак се използва майчиният език. Този подход на определяне на броя на ромите е твърде неточен, тъй като голяма част от тях говорят турски и български език, и по този начин е преувеличен и броят на турците и българите. По време на първото преброяване в Княжество България са отбелязани 37 600 роми, което съставлява 1,9% от населението. При регистрацията на населението през 1884 г. в Източна Румелия е отбелязана народностната принадлежност. Броят на ромите е по-малък – 27 190 г., но относителният дял е по-висок 2,8 %. След Съединението на България (1885 г.) се провежда преброяване през 1887 г., при което са отбелязани 50 291 г. (1,6 %), като при следващото преброяване (1892 г.) броят им нараства незначително на 52 132 г.

За първи път при преброяването през 1900 г. е отбелязан въпрос за етническата принадлежност, който се запазва и при следващите преброявания. Както е видно от табл. 21 броят на ромското население е нарастнал почти двойно. От една страна, това се дължи на факта, че част от ромите говорят български и турски език като майчин, като по този начин броят им до тази година е снижаван, от друга страна, това нарастване се дължи на т.нар. „голяма келдерарска инвазия”.

През следващите години, до началото на Балканските войни, се наблюдават високи темпове на нарастване на ромското население (едни от най-високите през целия разглеждан период – 4,7 % през 1905-1910 г.). От направения преглед на естественото и механичното движение на ромите в предишната глава се вижда, че това нарастване се дължи най-